

Praktiske aspekter: Opsummering og eksamen

Erik Gahner Larsen

Adfærdsorienteret offentlig politik

Dagsorden

- ▶ Evaluering af faget
 - ▶ Opsamling på feedback
- ▶ Opsamling på faget
 - ▶ De overordnede linjer
 - ▶ Teoretiske perspektiver
- ▶ Eksamen
 - ▶ Et par generelle råd

Supplerende undervisningsaktivitet, kandidat

- ▶ Onsdag den 21. juni
- ▶ Fra klokken 14.15 til 17.00
- ▶ Lokale U48A

Reeksamen, 4. semester samfundsfag

- ▶ Aflevering: **8. august 2017**

Evaluering af faget, observationer

- ▶ Svarprocent: 43 (ikke *MCAR*)
 - ▶ Kunne være bedre
- ▶ Deltagelse
 - ▶ Overvejende tilfredshed
 - ▶ ... men også plads til forbedring
- ▶ Forberedelse: Meget variation
 - ▶ Men normalfordelt
- ▶ Relation mellem lektions- og eksamensform
 - ▶ Lidt variation

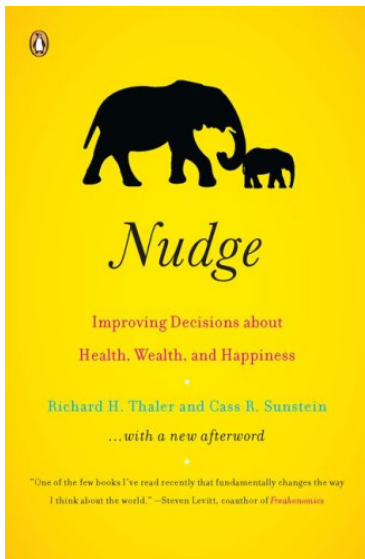
Evaluering af faget, overordnet

- ▶ Engagement (*selection bias*)
- ▶ Bachelor- og kandidatfag
 - ▶ Lektionsplan i forhold til eksamensform
- ▶ Lektionsstruktur
- ▶ Pensum
 - ▶ Nogle dele af pensum fungerer bedre end andre

Undervisningsgange

15. Praktiske aspekter: Opsummering og eksamen

Pensum til i dag

Figur 1: Nudge: Improving Decisions about Health, Wealth, and Happiness

Pensum til i dag

- ▶ Thaler (2016): Behavioral Economics: Past, Present and Future (22 sider)
- ▶ *Thaler og Sunstein (2008): A Dozen Nudges, kapitel 14 (8 sider)*
- ▶ *Thaler og Sunstein (2008): Objections, kapitel 15 (18 sider)*
- ▶ *Thaler og Sunstein (2008): The Real Third Way, kapitel 16 (2 sider)*

Opsamling på faget

- ▶ *Mange* empiriske studier
 - ▶ Anvender forskellige teoretiske perspektiver
- ▶ Fokus: De overordnede linjer
- ▶ Relevant i forhold til eksamen
 - ▶ Synopsis: applicere teorier på *selvvalgt* emne
 - ▶ Kandidat: applicere teorier på *bestemt* emne

Fagets struktur

- ▶ Hav styr på de fem blokke
 1. Introduktion
 - ▶ Adfærdsorienteret offentlig politik
 - ▶ Dual process teori
 - ▶ Nudging
 2. Heuristikker og biases
 3. Motivation og værdier
 4. Applikation
 5. Praktiske aspekter

Udgangspunkt: *Adfærdsorienteret* offentlig politik

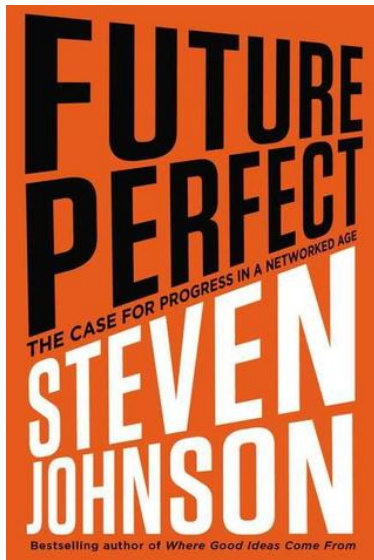
- ▶ Anvendelse af psykologiske og økonomiske perspektiver på offentlige politikker
- ▶ Relateret til adfærdsøkonomi (*behavioral economics*)
 - ▶ Adfærdsøkonomi: Anvendelsen af psykologisk forskning i udviklingen af økonomisk teori
- ▶ Mere *realistiske* antagelser
 - ▶ Dan Ariely (citeret i Information): »Hver gang du laver politik, har du en teori om den person, som politikken rammer. Det gælder alt fra kriminalitet til skattebetaling. Hvis du har den forkerte teori om den person, er oddsene for at du får en held med politikken meget lille. Du bliver nødt til at lave politik, der medregner menneskets natur. Derfor har adfærdsøkonomi en kæmpe rolle at spille der.«

Udgangspunkt: To typer af teoretiske modeller

- ▶ Nye tilgange til adfærdsøkonomisk forskning inkluderer to typer af teorier
 1. Normative modeller
 - ▶ Udvikling af optimale løsninger til specifikke problemer
 2. Deskriptive modeller
 - ▶ Beskrivelse af hvordan mennesker agerer
- ▶ Deskriptive modeller har implikationer for validiteten af normative modeller

Udgangspunkt: Politiske værktøjer

- ▶ Forskellige måder at indrette offentlige politikker
 1. Hierarki (regler, frygt for straf)
 2. Marked (incitament, maksimering af penge)
 3. Netværk (selvregulering, involvering)
 4. Overbevisning/*persuasion*
 5. Nudging (libertariansk paternalisme)
- ▶ Hovedpointe: Normative modeller bygger implicit eller eksplicit på deskriptive modeller

Figur 2: Future Perfect: The Case for Progress in a Networked Age

Framework: Dual process teori

- ▶ Borgerne har begrænsninger der gør, at de ikke er rationelle, nyttemaksimerende aktører
 - ▶ Kognitive begrænsninger
 - ▶ Informationsbehandling: Begrænsninger i vores evne til at bearbejde information
 - ▶ Informationslagring: Begrænsninger i vores hukommelse
 - ▶ Motivationer og værdier
- ▶ To systemer der laver vurderinger og træffer beslutninger
 - ▶ System 1: automatisk (hurtigt), intuition
 - ▶ System 2: kontrolleret (langsomt), ræsonnere

Karakteristika ved System 1 og System 2

System 1	System 2
Hurtigt	Langsomt
Parallelt	Serielt
Automatisk	Kontrolleret
Nemt	Svært
Associativt	Regler
Emotionelt	Neutralt
Holistisk	Analytisk
Social	Asocial

Opsamling: Teoretiske moduler

- ▶ To teoretiske moduler

1. Heuristikker og biases

- ▶ Evalueringer og opfattelser
- ▶ Beslutninger og valg

2. Motivation og værdier

- ▶ Intrinsisk og ekstrinsisk motivation
- ▶ Grupper og sociale normer
- ▶ Tidspræferencer og hyperbolsk diskontering

Heuristikker og biases

- ▶ Heuristikker (anvendelse af tommelfingerregler)
 - ▶ Mentale genveje (*shortcuts*) i bearbejdning af information
 - ▶ Kompliceret spørgsmål erstattes af et mere simpelt spørgsmål
- ▶ Bias: afvigelse fra adfærd man ville forvente under en klassisk rationel model
 - ▶ Ikke blot tilfældig støj, men *systematiske* biases
- ▶ Brugen af heuristikker resulterer i en lang række af kognitive biases
 - ▶ Optimismebias
 - ▶ Retrospektionsbias
 - ▶ Validitetsillusion
 - ▶ Kontrolillusion

Heuristikker og biases

- ▶ Fokus på beslutninger: Valg (og ikke-valg), risici og usikkerhed i beslutninger, framing af beslutninger, kognitiv (og motiveret) støtte til status quo
- ▶ Prospect theory
 - ▶ Asymmetrisk forhold mellem værdien af tab og gevinster
 - ▶ Aversioner: Risiko og tab
- ▶ Framing: Måden hvorpå information *frames* (indrammes) påvirker beslutninger
- ▶ Status quo bias: Endowment effekter, eksponeringseffekter, rationalisering (reduktion af kognitiv dissonans), eksistensbias

Heuristikker og biases

1. Repræsentativitet

- Vi vurderer om A tilhører kategori B ved at bruge stereotypiske forestillinger
 - Automatisk vurdering af kategorier i hukommelsen (især System 1)

2. Tilgængelighed

- Forskel i tilgængelighed af information
 - Lethed i at finde tilfælde/eksempler (især System 1)

3. Justering og forankring

- Brug af et anker (*anchor*) når man skal estimere et tal (System 1 og System 2)

Motivation og værdier

- ▶ Udgangspunkt: Heuristikker og biases gør det ikke alene!
- ▶ Mols et al. (2015): “Certainly, humans have cognitive limitations and will use cues and heuristics to inform their judgements and behaviour in a range of situations. However, what the cognitive miser perspective overlooks is the fact that humans are social beings who derive meaning and direction from groups whose norms they embrace and enact, and who derive significant value – not only socially, but also intellectually – from identity-affirming behaviour.”
- ▶ Vigtigt at forstå hvad der motiverer borgerne

Motivation og værdier

- ▶ Borgerne reagerer på økonomiske incitamenter, men...
 - ▶ Adfærd er ikke kun drevet af økonomiske incitamenter
 - ▶ Frivilligt arbejde, valgdeltagelse, bloddonation
 - ▶ Økonomiske incitamenter sender bestemte signaler og påvirker motivationen
- ▶ Forskellige typer af motivation
 - ▶ Ekstrinsisk motivation: Incitamenter kommer *udefra*
 - ▶ Undgå straf/få belønning
 - ▶ Intrinsisk motivation: Incitamenter kommer *indefra*
 - ▶ Indsats har en motivation i sig selv uafhængigt af økonomiske incitamenter og lignende faktorer
 - ▶ Social motivation

Motivation og værdier

- ▶ Ekstrinsisk og intrinsisk motivation er individuelle/personlige
- ▶ Sociale motivationer: gruppeorienteret
 - ▶ Social motivation → Sociale præferencer
 - ▶ Omdømmemotivation/signalmotivation (*image motivation*)
 - ▶ Tilbøjeligheden til at blive motivet af andres opfattelser
 - ▶ Hvis aktiviteten gøres mindre synlig, vil omdømmemotivationen betyde mindre
 - ▶ Økonomiske incitamenter er mindre effektive desto mere synlig den prosoziale aktivitet er

Motivation og værdier

- ▶ Tidskonsistente præferencer
 - ▶ Ingen konflikt mellem kortsigtede og langsigtede præferencer
 - ▶ Præference for A i stedet for B både i 't' og 't+x'
- ▶ Tidsinkonsistente præferencer
 - ▶ Præferencer er *biased* til fordel for nutiden
 - ▶ Vi vægter nutidig nytte meget højere end fremtidig nytte
 - ▶ Mindre belønning nu foretrækkes frem for større belønning i fremtiden
 - ▶ Hyperbolsk diskontering

Motivation og værdier

- ▶ Selvkontrol gør det muligt at fokusere på fremtidig nytte på bekostning af nutidig nytte
 - ▶ Problemer med selvkontrol findes inden for de fleste domæner
- ▶ Borgernes problemer med selvkontrol åbner op for en rolle for offentlig politik
 - ▶ Hjælpe borgerne med at træffe 'rigtige' beslutninger
 - ▶ Offentlig politik som forpligtelsesredskab (*commitment devices*)
 - ▶ Brug af ressourcer på at forhindre borgeren i at udøve bestemt adfærd

Applikation

- ▶ Applikation

1. Penge, opsparing og skat

- ▶ Pension, kviklån, kreditkortregninger, indberetning af skat

2. Samfund, miljø og velfærd

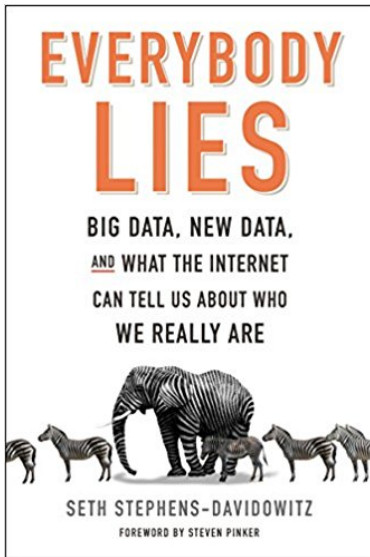
- ▶ Energi, klima, miljø, sundhed, mad, transport, organdonation

Praktiske aspekter

- ▶ Praktiske aspekter
 - ▶ Metode
 - ▶ Den politiske beslutningsproces
 - ▶ Etiske og metodiske overvejelser

Praktiske aspekter

- ▶ Vigtige spørgsmål at forholde sig til:
 1. Metode: Hvordan tester vi bedst vores teorier i praksis?
 - ▶ Husk på: Folk er ikke nødvendigvis ærlige omkring, hvorfor de gør hvad de gør
 2. Politik: Hvilke udfordringer er der forbundet med at teste og implementere forskellige teorier?
 3. Etik: Hvordan bør man undersøge og implementere forskellige teorier?

Figur 3: Everybody Lies: Big Data, New Data, and What the Internet Can Tell Us About Who We Really Are

Etik

- ▶ Etiske aspekter vigtige!
- ▶ Hvis I gennemfører egne studier, husk:
 - ▶ Debriefing
 - ▶ Anonymitet
- ▶ Hvis du er i tvivl om hvorvidt noget er etisk forsvarligt: undlad at gøre det!
 - ▶ Vær **altid** på den sikre side

Etik: Diskussion af nudging

1. Beskytter ikke borgernes frihed (Rebonato 2014)
2. Påvirker borgernes evne til at træffe beslutninger (Klick og Mitchell 2016)
3. Fører til en glidebane i forhold til offentlig kontrol (Rizzo og Whitman 2008)
4. Udviser disrespekt i forhold til borgerne som irrationelle (Hausman og Welch 2010)
5. Giver borgerne mindre autonomi og personlig integritet (Grüne-Yanoff 2012; Schubert 2015)
6. Manipulerer borgernes (Hansen og Jespersen 2013)
7. Overser dybere, strukturelle grunde til sociale problemer (Leggett 2014)
8. Fremmer en neoliberal agenda (Jones et al. 2010)
9. Giver mindre velfærd (Qizilbash 2012)
10. Tager ikke højde for vigtigheden af lovgivning (Lepenies og Malecka 2015)

Eksamen

- ▶ Formål med eksamensopgaven: Overbevis mig om, at I har læst, forstået og kan bruge pensum
- ▶ Med udgangspunkt i pensum skal I kunne:
 - ▶ Redegøre
 - ▶ Analysere
 - ▶ Diskutere
- ▶ Læs pensum med eksamensformen in mente!

Eksamen

- ▶ Forstå de overordnede linjer
 - ▶ Fokuser på hvad forskellige teorier kan og ikke kan
 - ▶ Den ene teoris styrke er den anden teoris begrænsning
 - ▶ De enkelte studier er mindre vigtige
- ▶ Gå i dybden med en eller to teorier, brug andre teorier til at diskutere
- ▶ Vis at I kan diskutere de aspekter, vi har diskuteret i lektionerne
 - ▶ Vær konstruktiv og kritisk

Eksamen

- ▶ Undgå at inddrage hele pensum
 - ▶ Hav et fokus, skriv en sammenhængende besvarelse
 - ▶ Lav en disposition
 - ▶ Vis at I kan forholde jer til det, der er relevant
- ▶ Overhold de formelle krav
- ▶ Brug hinanden i det omfang det giver mening
- ▶ Send mig gerne en mail hvis der er spørgsmål forud for eksamen
 - ▶ Når eksamensopgaven er udleveret svarer jeg ikke

Regeringen vil påvirke din adfærd med psykologiske kneb og puffemetoder

En endemening af din adfærd vil blive ændret ved at påvirke din beslutningsevne, den forklaring og efterfølgende adfærd i forbindelse med valget af en rengøringsmiddel

af psykologer og økonomer

Regeringen vil påvirke din adfærd ved at påvirke din beslutningsevne, den forklaring og efterfølgende adfærd i forbindelse med valget af en rengøringsmiddel. Dette er en af de mange måder, hvorpå regeringen vil påvirke din adfærd.

En af de måder, hvorpå regeringen vil påvirke din adfærd, er ved at påvirke din beslutningsevne.

En anden måde, hvorpå regeringen vil påvirke din adfærd, er ved at påvirke din efterfølgende adfærd.

En anden måde, hvorpå regeringen vil påvirke din adfærd, er ved at påvirke din beslutningsevne.

En anden måde, hvorpå regeringen vil påvirke din adfærd, er ved at påvirke din efterfølgende adfærd.

En anden måde, hvorpå regeringen vil påvirke din adfærd, er ved at påvirke din beslutningsevne.

En anden måde, hvorpå regeringen vil påvirke din adfærd, er ved at påvirke din efterfølgende adfærd.

Nudging: Små tricks i fodgængerfeltet og i pensionssystemet

Indflydelse af adfærd ved hjælp af små tricks i fodgængerfeltet og i pensionssystemet

af psykologer og økonomer

Indflydelse af adfærd ved hjælp af små tricks i fodgængerfeltet og i pensionssystemet. Dette er en af de mange måder, hvorpå regeringen vil påvirke din adfærd.

Nudging: Fire eksempler fra hverdagen

Indviklet velkommen
Når du kommer ind på en hjemmeside, vil du blive mødt af en velkommen-besked. Hvis den er for kompliceret, vil du sandsynligvis ikke blive tilbage.

Popper til skrålæseanden

Skrålæseanden er en populær metode til at påvirke din adfærd. Den består af en popper, der er placeret i en vinkel, der gør det nemt at læse.

3 ud af 4 bruger skrålæseanden

Skrålæseanden er en populær metode til at påvirke din adfærd. Den består af en popper, der er placeret i en vinkel, der gør det nemt at læse.

Plasi udfald
Plasi er en metode til at påvirke din adfærd. Den består af en plasi, der er placeret i en vinkel, der gør det nemt at læse.

Regeringen vil påvirke din adfærd ved at påvirke din beslutningsevne, den forklaring og efterfølgende adfærd i forbindelse med valget af en rengøringsmiddel. Dette er en af de mange måder, hvorpå regeringen vil påvirke din adfærd.

Regeringen vil påvirke din adfærd ved at påvirke din beslutningsevne, den forklaring og efterfølgende adfærd i forbindelse med valget af en rengøringsmiddel. Dette er en af de mange måder, hvorpå regeringen vil påvirke din adfærd.

Figur 4: Politiken den 8. februar

Næste gang

- ▶ Eksamen!
- ▶ (Og supplerende undervisningsaktivitet)

- ▶ Tak for denne gang
- ▶ Held og lykke til eksamen
- ▶ Mail: egl@sam.sdu.dk